

Kehitysjärjestöjen
yhteiset suositukset
eduskuntavaaleihin 2027

Aloitteellinen Suomi, yhtenäinen maailma

fingo

Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo
Finnish Development NGOs

Gloaalipoliittisesti aloitteellinen Suomi

---

*Globaalin vastuunsa kantava Suomi
rakentaa aloitteellisesti yhtenäistä ja
oikeudenmukaista maailmaa.
Se on Suomen etu.*

Elämme historian taitekohdassa. Meitä haastavat maailmanlaajuiset kriisit, kuten luontokato, ympäristön saastuminen, ilmaston lämpeneminen, eriarvoisuuden kasvu ja demokratian rapautuminen. Samalla turvallisuusuhat eivät tunne valtioiden rajoja.

Globaalit kriisit edellyttävät globaaleja ratkaisuja. Siksi monenkeskisen sääntöperusteisen järjestelmän ja kehityspolitiikan mureneminen ovat vakavia ilmiöitä. Todistamme räikeää piittaamattomuutta kansainvälisiä sopimuksia ja sitoumuksia kohtaan.

Toisenlainen maailma on mahdollinen. Suomi on pieni maa, mutta kriisien edessä kaikki ovat pieniä. Voimme olla aloitteellisia yhteistyön rakentajia. Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry tarjoaa tässä esitteessä puolueille näkemyksiä siitä, mitä tämä aloitteellisuus käytännössä tarkoittaa.

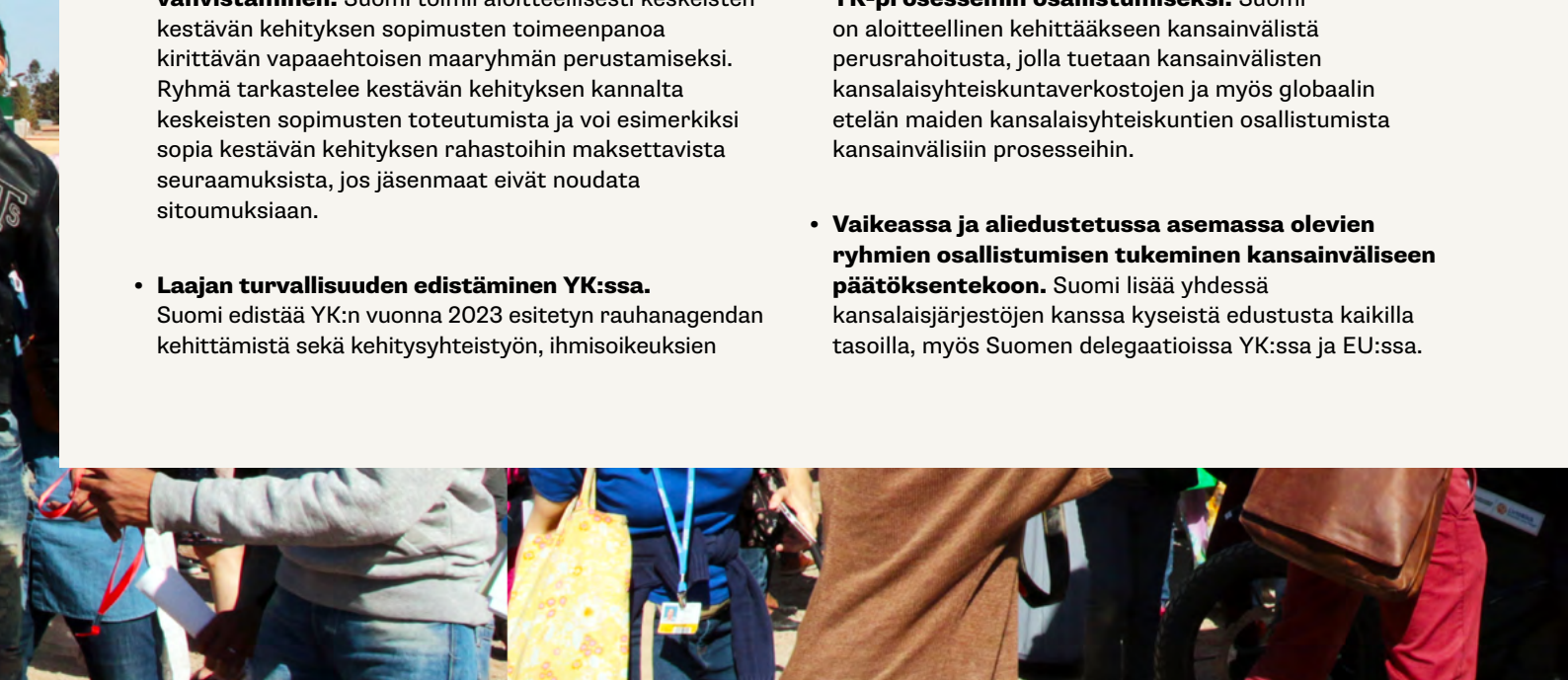
Demokraattinen kansainvälinen järjestelmä

Monenkeskinen, sääntöperusteinen kansainvälinen järjestelmä mahdollistaisi vakaat edellytykset kestäväälle kehitykselle, mutta nykyisin suurvallat käyttävät huomattavasti valtaa yhteisistä säännöistä piittaamatta. Lisäksi erityisesti YK:n toimintaedellytyksiä on heikennetty.

Kansainvälisten sääntöjen noudattamista on vahvistettava ja kansainvälisten järjestöjen toimintaedellytykset turvattava. Myös järjestelmän sisäistä vallanjakoa tulee uudistaa. Nyt valta on kasautunut vauraille ja historiallisesti vaikutusvaltaisille valtioille. Esimerkiksi YK:n turvallisuusneuvoston pysyvinä jäseninä ei ole yhtään Afrikan tai Etelä-Amerikan maata. Myös kansainvälisissä talousinstituutioissa vauraiden maiden ääni korostuu.

Suosituksset:

- Globaalipoliittisen selonteon laatiminen.** Selonteko yhdistää Suomen globaalipoliittiset tavoitteet ja toimet niin ulko- ja turvallisuuspolitiikan, kansainvälisten taloussuhteiden, kehitysyhteistyön kuin kestävän kehityksen osalta. Globaalipoliittinen selonteko muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden, jolla Suomi edistää maailmanlaajuisesti kestävästä tulevaisuudesta.
- Agenda 2030 loppukiri ja sen jälkeisen kestävyysagendan rakentaminen.** Suomi on aloitteellinen ja kunnianhimoinen Agenda 2030:n loppuunsaattamisessa ja sen jälkeisen kestävyysagendan rakentamisessa.
- YK:n uudistaminen, demokratisointi ja toimintaedellytysten varmistaminen.** Suomi vahvistaa YK:n rahoituspohjaa, edistää UN80-aloitetta ja toimii aloitteellisesti järjestelmän tehokkuuden ja sisäisen demokratian lisäämiseksi, kuten turvallisuusneuvoston pysyvien paikkojen laajentamiseksi Afrikan, Etelä-Aasian ja Etelä-Amerikan maille. Suomi edistää ihmisoikeusperustaisuuden järjestelmällistä huomioimista YK:n toiminnassa.
- Kansainvälisten sopimusten sitovuuden vahvistaminen.** Suomi toimii aloitteellisesti keskeisten kestävän kehityksen sopimusten toimeenpanoa kirittävän vapaaehtoisen maaryhmän perustamiseksi. Ryhmä tarkastelee kestävän kehityksen kannalta keskeisten sopimusten toteutumista ja voi esimerkiksi sopia kestävän kehityksen rahastoihin maksettavista seuraamuksista, jos jäsenmaat eivät noudata sitoumuksiaan.
- Laajan turvallisuuden edistäminen YK:ssa.** Suomi edistää YK:n vuonna 2023 esitetyn rauhanagendan kehittämistä sekä kehitysyhteistyön, ihmisoikeuksien ja humanitaarisen toiminnan yhdistämistä sekä hyödyntää kansalaisjärjestöjen osaamista tässä työssä. Samalla tuetaan uuden Naiset, rauha ja turvallisuus -osaamiskeskusten perustamista YK:n yhteyteen.
- Kansainvälisten kestävän kehityksen rahoitusmekanismien vahvistaminen.** Suomi toimii aloitteellisesti kansainvälisen kestävän kehityksen rahoituksen riittävyyden puolesta sekä edistää tarve- ja tutkimusperusteista rahoitusta. Suomi myös uudistaa rahoitusarkkitehtuuria oikeudenmukaisemmaksi. Suomi valitsee neljännen kansainvälisen kehitysrahoituksen konferenssin (FFD4) loppupäätelmistä toimet, joita se voi aloitteellisesti edistää, yhteistyössä muiden maiden kanssa.
- Sosiaaliturvaa koskevien globaalien suositusten toimeenpanon varmistaminen.** Suomi edistää ja toimeenpanee vuonna 2025 allekirjoitetut kansainväliset sosiaaliturvaa koskevat suositukset, jotka on kirjattu muun muassa neljännen kehitysrahoituskonferenssin ja toisen sosiaalisen kehityksen huippukokouksen loppupäätelmiin.
- Yleistuki kansalaisyhteiskuntien toimijoille YK-prosesseihin osallistumiseksi.** Suomi on aloitteellinen kehittääkseen kansainvälistä perusrahoitusta, jolla tuetaan kansainvälisten kansalaisyhteiskuntaverkostojen ja myös globaalien etelän maiden kansalaisyhteiskuntien osallistumista kansainvälisiin prosesseihin.
- Vaikeassa ja aliedustetussa asemassa olevien ryhmien osallistumisen tukeminen kansainväliseen päätöksentekoon.** Suomi lisää yhdessä kansalaisjärjestöjen kanssa kyseistä edustusta kaikilla tasoilla, myös Suomen delegaatioissa YK:ssa ja EU:ssa.

Kansainvälinen talous

Suomen ja EU:n tulee yhdessä kaikkien, mutta erityisesti globaalien etelän maiden, kanssa tavoitella nykyistä kattavampaa, oikeudenmukaisempaa ja demokraattisempaa globaalia talousjärjestelmää.

”

***Ulkoministeriö ja järjestöt
varmistavat yhteistyössä,
että kumppanimaiden
kansalaisyhteiskunnat osallistuvat
soveltuviin määrin rahoitettavien
hankkeiden suunnitteluun
ja seurantaan.***

Yleiset suositukset:

- **Suomen kansainvälisten rahavirtojen kestäväyttäminen.** Suomi arvioi kansainvälisiin suhteisiinsa liittyvien rahavirtojen kestävyuden ja tekee tarvittavat muutokset, jotta nämä rahavirrat tukevat kokonaisvaltaisesti kestävä kehityksen tavoitteita. Kyseessä olevat rahavirrat liittyvät niin kauppaan, tulleihin, verotukseen, kansainväliseen velkaan, kehitysyhteistyöhön, kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin kuin kansainvälisten talousinstituutioiden pääomitusosuuksiin.
- **Euroopan unionin kestävyysinnovaatioiden vahvistaminen.** Suomi on aloitteellinen vauhdittaakseen eurooppalaista innovaatio- ja teollisuuspolitiikkaa, jolla tuetaan oikeudenmukaista vihreää siirtymää.

Eriarvoisuuksia tasaava globaali kauppa, kestävät investoinnit ja innovaatiot:

- **Kestävä ja vastuullisen kauppaa- ja kehityspolitiikan vahvistaminen.** Suomi arvioi kauppapolitiittisten toimiensa vaikutuksia köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämisen kannalta. Tässä arvioinnissa käytetään muun muassa kumppanimaiden kansalaisyhteiskunnan antamaa palautetta. Suomi edistää kauppaa, joka täyttää vastuullisen liiketoiminnan kansainväliset periaatteet.
- **Paikallisen tuotannon, markkinoillepääsyn ja ruokaturvan vahvistaminen.** Suomi edistää kansainvälisissä taloussuhteissaan ja kehitysyhteistyössään globaalin etelän maiden markkinoille pääsyä (nk. Aid for Trade -toiminta).

Samalla Suomi vahvistaa kumppanimaidensa ruokaturvaa ja paikallista tuotantoa, esimerkiksi EU-sääntelyyn ja standardeihin liittyvällä teknisellä tuella. Tavoitteena on, että kumppanimaat hyötyvät kansainvälisestä kaupasta.

- **Vastuullisuuden vahvistaminen EU:n Global Gateway -investointikehyksessä.** Global Gatewayn tulee toimia ensisijaisesti kestävä kehityksen välineenä, ja siten Suomi edellyttää EU:ssa, että rahoitusta saavien yritysten sopimuksiin sisällytetään työelämän perusoikeuksien huomioiminen, sukupuolten tasa-arvoa vahvistavat toimet ja velvoitteet kansalaisyhteiskunnan osallistamisesta. Lisäksi Suomi edistää järjestöjen investointikonsortion kehittämistä, tukee kumppanimaita niiden oman investointipolitiikan vahvistamisessa ja vaikuttaa siihen, että Global Gateway -instrumentissa kehitetään uusia tapoja rahoittaa erityisesti OECD-luokituksen mukaisesti vähiten kehittyneitä valtioita, eli LDC-maita.
- **Kansalaisyhteiskunnan osallistumisen varmistaminen kauppapolitiikkaan ja investointeihin.** Ulkoministeriö ja kansalaisjärjestöt varmistavat kansalaisyhteiskunnan osallisuuden Team Finland kokonaisuuden maakohtaiseen suunnitteluun kehitysvaikutusten vahvistamiseksi.
- **Globaalisti oikeudenmukaisen tekoälypolitiikan edistäminen.** Suomi laatii kansalliset linjaukset globaalisti oikeudenmukaisen tekoälypolitiikan edistämiseksi, jotta digitalisaatio ja uudet teknologiat tukevat kestävä kehitystä, ihmisoikeuksia ja yhdenvertaisuutta myös kansainvälisessä kaupassa ja talouspolitiikassa.

Suosituksset koskien reilua kansainvälistä velkajärjestelmää:

- **Kansainvälisen velkajärjestelmän läpinäkyvyyden ja oikeudenmukaisuuden vahvistaminen.** Suomi edistää YK:n alaisen ja demokraattisen velkajärjestelymekanismin perustamista. Suomi tukee lainasopimusten kansainvälistä julkistamista ja vaikuttaa siihen, että monenväliset kehityspankit, valuuttarahasto, YK-virastot ja alueelliset kehityspankit tarjoavat yhdessä alustan valtionvelkoihin liittyvälle avulle ja tiedolle.
- **Velkahuojennusten oikeudenmukainen ja ilmastokestävä uudistaminen.** Suomi vaikuttaa kattavien, oikeudenmukaisten ja läpinäkyvien velkahuojennusjärjestelmien kehittämiseen. Huojennuksissa tulee huomioida erityisesti ilmastomuutokseen, luonnon monimuotoisuuteen, saastumisen vähentämiseen ja ihmisoikeuksiin liittyvät tarpeet.
- **Vaikeassa asemassa olevien maiden velkakestävyttä ja taloudellista suvereniteettia vahvistavien aloitteiden tukeminen.** Suomi tukee velkakestävyttä parantavia ratkaisuja, kuten aiempaa tehokkaampaa kansainvälistä velkasovittelua, monenvälisten kehitysrahoituslaitosten kykyä myöntää lainaa edullisin ehdoin, paikallisvaluuttainstrumenttien kehittämistä, markkinoidensuojalustoja ja uuden, esimerkiksi afrikkalaisen, luottoluokittajan perustamista ja hyödyntämistä täydentämään nykyistä, lähinnä yhdysvaltalaisista luottoluokitusnäkökulmaa. Tärkeää on myös pääoma ja rahamarkkinoiden syventäminen valuuttariskin vähentämiseksi ja sijoitusten houkuttelemiseksi matalan tulotason maihin. Suomi tukee myös velanottajien foorumia (Borrowers' Platform), joka on perustettu 2026 neljännen kansainvälisen kehitysrahoituskonferenssin (FFD4) tuloksena. Foorumi vahvistaa lainanottajien yhteisen äänen kuulumisen globaalissa velka-arkkitehtuurissa.

”

***Suomi edistää YK:n
alaisen ja demokraattisen
velkajärjestelymekanismin
perustamista.***

Suosituks^{et} koskien oikeudenmukaista globaalia verojärjestelmää:

- **Oikeudenmukaisen kansainvälisen verosopimuksen edistäminen YK:ssa.**
Suomi edistää aktiivisesti konkreettisten sitoumusten sisällyttämistä YK:ssa neuvoteltavaan puiteverosopimukseen kansainvälisestä veroyhteistyöstä, jotta sopimus aidosti vastaa globaaleihin verotushaasteisiin ja vahvistaa monikansallisten yritysten verotusoikeuksien oikeudenmukaista jakautumista eri maille. Suomi edistää puiteverosopimuksen ja siihen liittyvien varhaisten pöytäkirjojen toimeenpanoa vaalikaudella 2027–2031, olettaen että neuvottelut saadaan päätökseen YK:ssa ja sopimukset ovat valmiina.

Suosituks^{et} koskien yritysvastuuta:

- **Yritysvastuun vahvistaminen ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien turvaamiseksi.**
Suomi velvoittaa yritykset kunnioittamaan ILO:n määrittelemiä työelämän perusoikeuksia kaikkialla maailmassa ja sisällyttää elämiseen riittävän ansion vaatimukset yritysvastuulainsäädäntöön. Suomi edistää huolellisuusvelvoitetta EU-tasolla vaikuttamalla siihen, että vuonna 2025 tehdyt heikennykset (Omnibus-hanke) poistetaan ja yritysvastuudirektiivin soveltamisaloja laajennetaan. Suomi tarjoaa aktiivisesti ohjeistusta ja tukea yrityksille yritysvastuusäätelyn veloitteiden toimeenpanoon sekä edistää yritysten ja järjestöjen monitoimija- ja toimialayhteistyötä.

Ilmasto ja ympäristö

Aikaikkuna maapallon lämpenemisen rajaamiseksi turvalliselle tasolle on sulkeutumassa lähivuosina. Vihreä siirtymä on jo käynnissä, mutta sitä tulee nopeuttaa. Oikeudenmukainen siirtymä vähentää valtioiden riippuvuutta maista, joiden autoritääriset hallinnot ylläpitävät valtaansa fossiilisilla polttoaineilla. Siirtymä myös vahvistaa sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää ja luo uusia markkinoita yrityksille.

Päästöt kasvavat nyt nopeimmin kehittyvissä talouksissa. Ilman näiden maiden onnistunutta oikeudenmukaista siirtymää ilmaston kuumenemistä ei voida rajoittaa. Toteutuvan ja tarvittavan ilmatorahituksen välillä on mittava kuilu. Vaikka vihreät investoinnit maailmanlaajuisesti lisääntyvät, maailmassa käytetään enemmän rahaa ilmastonmuutosta kiihdyttäviin kuin sitä hillitseviin toimiin.

Suosituksset:

- **Rahavirtojen ilmastokestävyys.** Suomi edistää kansainvälisen rahoitusarkkitehtuurin uudistamista ja rahoitusvirtojen ilmastokestävyyttä sekä selvittää ja toteuttaa keinot, joilla Suomi vastaa uusiin, kasvaneisiin Pariisin sopimuksen ilmastorahoitustavoitteisiin.
- **Julkinen ilmasto- ja biodiversiteettirahoitus.** Suomi lisää kansainvälistä ilmasto- ja biodiversiteettirahoitusta, korottaen lahjamoitoisen ilmastorahoituksen tason vähintään YK:lle raportoidulle 200 miljoonan euron vuositasolle ja kohdentaa sitä erityisesti sopeutumistoimiin sekä vahvistaa alijäämäneutraaleja ilmastoinvestointeja. Suomi rahoittaa myös reilun osuutensa YK:n biodiversiteettisopimuksen sitoumuksesta ohjata luontokadon pysäyttämiseen 26 miljardia euroa vuoteen 2030 mennessä.
- **Ilmasto- ja ympäristödiplomatia.** Suomi vahvistaa ilmasto- ja ympäristödiplomatian rakenteita ja toimeenpanoa liittämällä kansainväliset velvoitteet osaksi Suomen ilmastolain toimeenpanoa ja keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaa sekä arvioimalla niiden toteutusta säännöllisesti ilmastovuosikertomuksessa.
- **Teknologian kehitys ja vaihto.** Suomi kehittää ilmastoratkaisuja sekä vauhdittaa ilmasto- ja luontomyönteisten teknologioiden siirtoa ja vaihtoa. Suomi vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä ja vahvistaa teknologian siirtoa globaalin etelän maihin sekä parhaiden oikeudenmukaisen siirtymän käytäntöjen jakamista maiden välillä.

Oikeudenmukainen siirtymä vähentää valtioiden riippuvuutta maista, joiden autoritääriset hallinnot ylläpitävät valtaansa fossiilisilla polttoaineilla.

Reilut kumppanuudet

Kehityspolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat köyhyiden ja eriarvoisuuden poistaminen sekä kestävä kehitys ja ihmisoikeuksien edistäminen. Kehitysyhteistyö on myös Suomen edun mukaista, koska globaalin etelän maiden painoarvo kasvaa maailmanpolitiikassa. Suomi voi ulko- ja kehityspoliittisilla suhteillaan näihin maihin vahvistaa omaa turvallisuuttaan, taloussuhteitaan ja poliittisia kumppanuuksiaan.

Hyviin ulkosuhteisiin päästään kuulemalla globaalin etelän kumppaneita heidän tarpeistaan, koordinoimalla työtä paremmin EU-tasolla, keskittymällä Suomen arvoihin ja vahvuuksiin sekä noudattamalla kehityspolitiikan kansainvälisesti sovittuja päämääriä ja keskeisimpiä velvoitteita.

Suosituksset:

- Kehityspolitiikan ylivaalikautisen selonteon tekeminen ja päämäärien vahvistaminen.** Suomi päivittää vuoden 2021 kehityspolitiikan ylivaalikautisen selonteon osana uutta globaalipoliittista selontekoa ja sisällyttää siihen aikaisempaa vahvemman yhteistyön globaalin etelän maiden ja niiden kansalaisyhteiskuntien kanssa sekä koordinaation muiden Pohjoismaiden ja EU:n kanssa. Selonteko vahvistaa kansallisen kehityspolitiikan päämääräksi Suomen kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti köyhyyden poistamisen ja eriarvoisuuden vähentämisen sekä kestäväen kehityksen edistämisen ja ihmisoikeuksien vahvistamisen.
- Kehitysrahoituksen tiekartan laatiminen.** Suomi laatii pitkän aikavälin suunnitelman kansainvälisten rahoitussitoumustensa tavoitteisiin pääsemiseksi. Näitä sitoumuksia ovat 0,7 % bktl:sta kehitysyhteistyöhön, 0,2 % bktl:sta vähiten kehittyneille maille ja 85 % kehitysyhteistyön rahoituksesta sukupuolten tasa-arvoa edistäviin toimiin.
- Kehitysjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen.** Suomi turvaa kehitysjärjestöjen toimintaedellytykset monimuotoisella ja ennakoitavalla rahoituksella.
- Ihmisoikeusperustaista ja osallistavaa ulko- ja kehityspolitiikkaa.** Suomi edistää ulko- ja kehityspolitiikassa laajasti ihmisoikeuksia, mukaan lukien naisten ja tyttöjen oikeuksia, seksuaali- ja lisääntymisterveyttä, vammaisten henkilöiden, seksuaalivähemmistöjen, lasten ja ikääntyneiden oikeuksia, ihmisarvoista työtä, sosiaaliturvaa- ja palveluita sekä globaalia terveyttä. Suomi toimeenpanelee ohjettaan *Tuemme yhdessä ihmisoikeuspuolustajia* (2022) ja rakentaa toimintamalleja ihmisoikeuspuolustajien turvallisuuden edistämiseksi. Suomi laatii suunnitelman vammaisinklusion laadunvalvonnan kehittämisestä, uudistaa ministeriöiden välisen vammaisuusryhmän ja nimittää vammaisuuslähettilään. Suomi vastustaa oikeuksien vastaista liikettä (anti-rights movement).
- Kansalaisyhteiskuntien ja paikallisen omistajuuden vahvistaminen kehityspolitiikassa.** Suomen lähetystöt tukevat paikallista kansalaisyhteiskuntaa ja sen toimintaedellytyksiä sekä vaikuttavat siihen, että myös EU-edustustot toimivat näin. Suomi tukee paikallista johtajuutta ja omistajuutta yksinkertaistamalla rahoitusehtoja ja kokeilemalla tavoitteellisesti paikallista johtajuutta tukevia rahoitusinstrumentteja. Suomi vahvistaa kansainvälisesti kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä sitoutumalla OECD DAC:n, YK:n ja Euroopan neuvoston suosituksiin.
- Veropohjan vahvistaminen.** Suomi tukee globaalin etelän maiden veropohjan vahvistamista kansainvälisten sitoumustensa mukaisesti eli antaa DRM-tukea (Domestic Resource Mobilisation) 8,6 milj. € vuodessa ja huomioi siihen liittyvät laadulliset tavoitteet, kuten eriarvoisuuden vähentämisen ja tasa-arvon edistämisen. Suomen on toivottavaa jatkaa ansiokasta kansallista ja alueellista tukeaan ja yhteistyötään etenkin Afrikassa, huomioida veroyhteistyön kansainvälinen konteksti sekä huolehtia niiden yritysten verovastuullisuudesta, jotka käyttävät kehitysyhteistyörahoitusta.
- Paikallisten aloitteiden edistäminen.** Suomi edistää paikallisia ja alueellisia aloitteita, yrittäjyyttä ja innovaatioita, esimerkiksi paikallisen terveydenhuollon omistajuutta Suomen painopistealueilla.
- Ulkosuhteiden tasa-arvostrategia.** Suomi laatii ulkosuhteiden tasa-arvostrategian. Strategia linjaa Suomen lähtökohdat, keinot ja resurssit sukupuolten tasa-arvon johdonmukaiselle edistämiseksi ulkosuhteiden kaikilla osa-alueilla. Suomen tärkeä vahvuusalue on seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet.
- Inklusiivisen ja kestäväen koulutuksen vahvistaminen kehityspolitiikassa.** Suomi edistää laadukasta ja inklusiivista opetusta kaikille, huomioiden erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt. Suomi tukee opettajien työoloja ja ammatillista kehittymistä, investoi digitaaliseen infrastruktuuriin, osallisuuteen ja saavutettavuuteen sekä vahvistaa nuorten roolia kestäväen siirtymän ja demokratian tekijöinä. Suomi tukee kriittistä ajattelua tukevaa pedagogiikkaa myös kaikessa koulutuksessa sekä rakentaa monialaisia kumppanuuksia yhteisölähtöisten innovaatioiden vahvistamiseksi.

Toimia Suomessa

Oikeudenmukainen globaalipolitiikka edellyttää Suomen kansallisten toimien kielteisten ulkoisvaikutusten minimointia, johdonmukaista kansallista päätöksentekoa, kestävyysmurroksen edistämistä sekä laajaa ymmärrystä maailmasta ja Suomen asemasta siinä. Näiden tavoitteiden saavuttamisessa suomalaisella kansalaisyhteiskunnalla on merkittävä rooli. Suosittelemme kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten osalta tutustumaan Fingon ja muiden kattojärjestöjen laatimaan kansalaisyhteiskuntavisioon sekä ehdotuksiin kansalaisjärjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi (fingo.fi/kattojarjestojen-visio).

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa Suomi on kansainvälisesti kärjessä, mutta toimintamme kielteiset ulkoisvaikutukset ovat huolestuttavan suuret. Suomi oli YK:n SDG Index -maavertailussa vuonna 2024 ulkoisvaikutuksissa sijalla 139/167. Suomen haasteita ovat muun muassa tuonnin aiheuttamat ilmasto- ja typpipäästöt muualla maailmassa. Lisäksi kansainväliset arvoketjut

muodostavat arviolta 50–80 % suomalaisten teollisuudenalojen ja kotitalouksien kokonaisvedenkulutuksesta ulkomailla. Suomella on parannettavaa myös eri politiikan lohkojen välisessä johdonmukaisuudessa.

Ymmärrys maailmasta edellyttää ajanmukaisia globaaleja kansalaistaitoja ja kestävyysosaamista. Yhdessä ne lisäävät suomalaisten ymmärrystä globaaleista haasteista, demokratiasta ja ihmisoikeuksista sekä ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehityksestä. Ne myös vahvistavat kriittistä ajattelua, tulevaisuus- ja medialukutaitoa sekä kykyä osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan. Näitä taitoja on tärkeää vahvistaa laaja-alaisesti kaikessa oppimisessa ja koulutuksessa. Perusasteella ja lukio-opetuksessa näin on jo pitkälti tehtykin, mutta myös aikuiskasvatuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön, nuorisotyön ja harrastustoiminnan toimijoita tulee ohjata ja kannustaa toteuttamaan globaalia kansalaiskasvatusta asettamalla tavoitteita, ohjaamalla rahoitusta ja tarjoamalla koulutusta.

Suosituksset:

- **Ulkoisvaikutusten selvittäminen ja johdonmukaisuuden lisääminen.** Suomi vahvistaa kestävän kehityksen politiikkajohdonmukaisuutta kansallisesti. Agenda 2030 -selontekoon kirjataan konkreettisia toimia johdonmukaisuuden edistämiseksi sekä huomioita Suomen ulkoisista vaikutuksista siten, että mukana on toimia myönteisten vaikutusten vahvistamiseksi ja kielteisiin puuttumiseksi. Nämä toimet liittyvät etenkin yritys vastuuseen sekä teollisuus- ja kauppapolitiikkaan. Selontekoon tulee myös palauttaa sitoumus siitä, että neljän vuoden välein teetetään riippumaton arviointi Suomen edistymisestä kestävän kehityksen saavuttamisessa.
- **Kestävyysmurroksen vauhdittaminen suomalaisessa yhteiskunnassa.** Suomi edistää kansallista kestävyysmurrosta muun muassa kestävän kehityksen toimikunnan ja kestävyyspaneelin suositusten pohjalta.
- **Kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen.** Kestävien ja kattavien osaamistulosten saavuttamiseksi on tärkeää turvata järjestöjen toimintaedellytykset. Tarvitaan monimuotoista ja ennakoitavaa rahoitusta globaalien kansalaiskasvatuksen edistämiseksi, niin rauhan-, kestävyys-, ihmisoikeus- kuin demokratiakasvatuksen osalta. Ulkoministeriön on tärkeää alkaa uudelleen myöntää kansalaisjärjestöjen viestintä- ja globaalikasvatustukea.
- **Gloaali- ja kestävyysosaamisen vahvistaminen.** Tätä vahvistamista tehdään aiemmin laadittujen tavoitteiden ja visioiden pohjalta. Vuonna 2025 julkaistiin oikeusministeriön linjaus demokratian ja osallistumisen tavoitteiden edistämiseksi ja eduskunnan visio demokratiakasvatuksesta. Jatkoktoimiksi on tunnistettu esimerkiksi tarve kannustaa korkeakouluja ottamaan demokratia- ja ihmisoikeuskasvatussisältöjä osaksi pakollisia opintoja opettajankoulutuksessa sekä laatia demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukselle kansallisen tason ohjelma.
- **Kansallinen toimeenpanosuunnitelma Agenda 2030 -alatavoitteen 4.7 toteuttamiseksi.** Suunnitelmalla varmistetaan kestävyysosaamisen ja globaalien kansalaiskasvatuksen valtavirtaistaminen osaksi kaikkea elinikäistä oppimista.
- **Opettajien globaali- ja kestävyysosaamisen vahvistaminen.** Opetus- ja kulttuuriministeriö ja opetusalat sisällyttävät globaalien kansalaiskasvatuksen nykyistä vahvemmin opettajankoulutukseen ja täydennyskoulutukseen. Opetushallitus avaa uudelleen valtionavustushaun henkilöstön täydennyskoulutukseen, ja hyödyntää siinä järjestöjen asiantuntijuutta ja pedagogisia materiaaleja.

Kuva: Salla Peltonen / Fingo

**Löydä asiantuntijasi:
fingo.fi/yhteystiedot**

**Katso ketkä kaikki ovat Fingon jäseniä:
fingo.fi/jasenet**

Julkaistu: toukokuu 2026

***Teemme töitä, jotta maailma
olisi reilumpi. Ihan kaikille.
Olemme suomalaisten
kansalaisjärjestöjen yhteistyö- ja
kattojärjestö, joka edistää kestäväää
kehitystä ja kansalaisyhteiskunnan
vahvistumista globaalisti.***

"Ratkaisut globaaleihin ongelmiin löytyvät ennen kaikkea globaalista yhteistyöstä. Suomi on pieni maa, mutta se ei estä meitä olemasta aloitteellisia. Fingo tarjoaa tässä esitteessä puolueille näkemyksiä siitä, mitä tämä aloitteellisuus käytännössä tarkoittaa."

fingo

**Suomalaiset kehitysjärjestöt
Fingo Finnish Development NGOs**